

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Stockholms översiktsplan

Svar på remiss från stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till stadsbyggnadskontoret.

Eddie Friberg

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Förvaltningen anser att förslaget till ny översiktsplan har förutsättningar att bli en bra utgångspunkt för stadens utveckling. Det är viktigt att integrera stadsplaneringsprocesserna i stadens ledningssystem för att dessa ska bli en naturlig del av samhällsutvecklingen. Det skapar också förutsättningar för att intentionerna att tillgodose och väga olika perspektiv och intressen mot varandra ska kunna förverkligas med målet att ge alla stockholmare likvärdiga livschanser.

Bakgrund

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.

Stadens gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 1999 och den förklarades i huvudsak aktuell våren 2006. Ett år senare fick stadsbyggnadskontoret i uppdrag att inleda arbetet med en ny översiktsplan. Inriktningen för detta arbete fastställdes av stadsbyggnadsnämnden i januari 2008 med målet att ett färdigt förslag till översiktsplan ska kunna behandlas av kommunfullmäktige i början av 2010.

Mellan den 10 november 2008 och 12 januari 2009 pågick samråd om översiktsplanen. Föreliggande förslag är en vidareutveckling av samrådsunderlaget med utgångspunkt från de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadsnämnden godkände den 14 maj 2009 samrådsredogörelsen och gav kontoret i uppdrag att ställa ut förslaget till översiktsplan. Förslaget ställs ut mellan 1 juni 2009 och 21 september 2009 och synpunkter kan lämnas senast sista utställningsdagen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och arbetsmarknadsavdelningen.

Förslag till översiktsplan för Stockholms stad

Kommunfullmäktige antog 1999 nu gällande översiktsplan med strategin att bygga staden inåt. De senaste årens kraftiga tillväxt och stadsutveckling har tydliggjort behoven av att vidareutveckla strategierna i ÖP99 och rikta blickarna mot utvecklingspotentialen i alla delar av staden.

Den plan som nu tas fram är ett steg mot en mer rullande och flexibel översiktsplanering. Därmed kan planeringen möta behoven hos en kraftigt växande befolkning, omstruktureringar inom näringslivet och samspelet mellan regionens olika aktörer bland annat när det gäller förstärkningar av infrastruktur.

Det politiska uppdraget har varit att rikta arbetet med översiktsplanen mot ett begränsat antal fokusområden och att ta fram ett planförslag som är strategiskt, genomförande- och omvärldsinriktat. Det har varit viktigt att samordna planen med

andra styr- och policydokument som påverkar stadsutvecklingen och visa på de planeringsunderlag som är väsentliga i programarbete, detaljplanering och bygglov. Översiktsplanen ska fungera som en utgångspunkt för en fördjupad dialog med stockholmarna och alla som arbetar med stadens utveckling.

Översiktsplanen ska beskriva en tillväxt som är långsiktigt hållbar ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Det pågående samarbetet mellan stadens förvaltningar och bolag samt med många andra aktörer ger förutsättningar till långsiktighet och till att olika perspektiv och intressen kan tillgodoses och vägas mot varandra.

Översiktsplanen ska enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen beakta en rad allmänna intressen. I lagtexten nämns bland annat ekonomisk tillväxt, natur- och kulturvärden, goda miljöförhållanden och kommunikationsleder. I förslaget till översiktsplan har ett antal aspekter valts ut med utgångspunkt från de centrala utmaningarna för stadsbyggandet och stadens långsiktiga vision. Dessa så kallade fokusområden behandlar således de allmänna intressen som Stockholms stad ser som viktigast och mest aktuella. Fokusområdena är följande:

- Stockholm som staden på vattnet
- Ett starkt näringsliv och utbildningssystem
- En socialt sammanhållen och levande stad
- Idrott, rekreation och attraktiva grönområden
- Ett modernt transportsystem och hållbart resande
- Bostadsförsörjning i en växande stad
- Nya energilösningar och tekniska försörjningssystem
- En stad rik på upplevelser och kulturhistoriska värden
- Miljö, hälsa och säkerhet i en tät storstad

I översiktsplanen presenteras fyra stadsbyggnadsstrategier som tillsammans handlar om att skapa ett tätare och mer sammankopplat Stockholm. Strategierna innebär att centrala Stockholm ska fortsätta att utvecklas, att en satsning ska ske på tyngdpunkter i ytterområden, att stadens delar ska kopplas samman på ett bättre sätt samt föreslås en strategi för att bevara och utveckla en levande stadsmiljö i hela staden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar det synsätt som framförs i förslaget till översiktsplan att stadens förvaltningar, bolag och andra aktörer ska utveckla samarbetet för att olika

perspektiv och intressen ska kunna tillgodose och vägas mot varandra och därmed skapa förutsättningar för ett långsiktigt utvecklingsarbete med målet att ge alla invånare i staden likvärdiga levnadsvillkor. Det är angeläget att utveckla formerna för samarbete och dialog inom staden. Om intentionerna att tillvarata olika kompetenser i stadens utvecklingsarbete ska bli verklighet måste vikten av samverkan tydligt framgå i de uppdrag som ges till stadens nämnder.

Det är positivt att det i förslaget till översiktsplan anges att den ska samordnas med andra styr- och policydokument som påverkar stadsutvecklingen. Förvaltningen vill särskilt betona vikten av att det handikappolitiska programmet och FN:s barnkonvention som båda antogs av kommunfullmäktige under år 2004 beaktas i stadens planeringsprocesser.

Förvaltningen redovisar nedan synpunkter på de delar av förslaget till översiktsplan som berör socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. Det gäller framför allt fokusområdena ”En socialt sammanhållen och levande stad” och ”Bostadsförsörjning i en växande stad”.

I planförslaget anges att det sociala perspektivet ska stärkas i planeringen för stadsutveckling. Förvaltningen instämmer i att det krävs ett nära samarbete mellan berörda förvaltningar i staden och andra aktörer i ett tidigt skede i planeringen för att tillgodose behoven av samhällsservice hos olika grupper av medborgare.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade den 14 maj 2009 om en strategi för att få fler lokaler och lägenheter till sociala ändamål i Stockholm stad (dnr 3.2-0340/2009). I strategin anges att vid planeringen av nya stadsdelsområden är det av stor vikt att stadens förvaltningar samverkar utifrån sina olika kompetensområden för att skapa attraktiva stadsdelar med hög kvalitet för boende och arbetsplatser. Det är viktigt att såväl de tekniska aspekterna som sociala aspekter får tillräckligt utrymme i planeringsprocessen. Även vid mindre omfattande planförslag är det angeläget att samverka utifrån olika kompetenser och perspektiv.

För att utforma stadsdelar där människor med olika behov kan bo och leva är det angeläget att vid planeringen tillgodose behovet av förskolor, skolor, bostäder med särskilt service till personer med funktionsnedsättning och äldreboenden. Därutöver tillkommer behov av försöks- och träningslägenheter och större och mindre lokaler för olika sociala verksamheter.

Vid stadsplanering och byggande är det också viktigt att beakta tillgänglighetsaspekter. Fysisk tillgänglighet är en investering som påverkar framtida kostnader

vid behov av samhällets stödinsatser i form av hemtjänstinsatser, ledsagning, personlig assistans mm.

I översiktsplanen betonas vikten av att skapa trygga stadsmiljöer. Förvaltningen instämmer i att upplevd oro och otrygghet i det egna bostadsområdet får negativa konsekvenser och skapar begränsningar i vardagslivet. Av 2008 års trygghetsmätning framgick att otrygghetstalen samt upplevelsen av ordningsstörningar i stadens 132 stadsdelar i stort sett följer demografiska och socioekonomiska faktorer i stadsdelarna. Oron är störst i de socialt mest utsatta områdena och många problem, till exempel med ungdomar som stör ordningen, är mest utbredda i de områden där en stor andel av befolkningen är just ungdomar. Det är av stor betydelse att ta tillvara de kunskaper som trygghetsmätningarna ger för att bland annat kunna göra nödvändiga förändringar i den fysiska miljön som kan öka tryggheten. Arbetet med att öka tryggheten är ett utvecklingsområde där staden måste öka sin kompetens och ta tillvara erfarenheter från olika håll.

Förvaltningen instämmer i planförslagets bedömning att staden ska planera för ett kontinuerligt och jämnt bostadsbyggande med många olika typer av bostadsprojekt och att behovet av kategoribostäder ska uppmärksammas tidigt i planprocessen. Det är viktigt att alla gruppers behov av bostad kan tillgodoses.

Förvaltningen anser att det är viktigt att ta fasta på de kvaliteter som finns vid planering av såväl nya bostadsområden som mindre kompletteringsbebyggelse. Med utgångspunkt från vad som är bra och fungerande ökar förutsättningarna att staden kan utvecklas utan att förlora den karaktär som utvecklats över tid.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkände den 19 mars 2009 (dnr 3.1-0188/2009) ett förslag till plan för utbyggnad av bostäder inom funktionshinderområdet som tagits fram av den genomförandegrupp som tillsattes 2001 efter beslut av kommunfullmäktige för att effektivisera utbyggnaden av bostäder inom funktionshinderområdet.

Det totala behovet av särskilda boenden på stadsdelsnämnderna är för perioden 2009 – 2014 ca 740 lägenheter. Av dessa är 420 för LSS personkrets (LSS – lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och 320 för psykiskt funktionshindrade. Detta innebär för femårsperioden att det behöver inrättas 85 nya grupp- bostäder och drygt 250 service- och stödlägenheter. Planen är nu utsänd på remiss till stadsdelsnämnderna inför beslut i kommunstyrelsen. Om staden ska klara utbyggnaden av bostäder inom funktionshinderområdet är det angeläget att i alla planförslag se till att den här kategorin bostäder byggs i tillräcklig omfattning.

Sammantaget anser förvaltningen att förslaget till översiktsplan har förutsättningar att bli en bra utgångspunkt för stadens utveckling. Det är viktigt att integrera stadsplaneringsprocesserna i stadens ledningssystem för att dessa ska bli en naturlig del av samhällsutvecklingen. Det skapar också förutsättningar för att intentionerna att tillgodose och väga olika perspektiv och intressen mot varandra ska kunna förverkligas med målet att ge alla stockholmare likvärdiga livschanser.

Bilaga

Stockholms översiktsplan, utställningsförslag maj 2009